

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIX (53) • ŠTEV. (Nº) 4

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 17 de febrero - 17. februarja 2000

Pomen Prešernove genialnosti za slovenski narod v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti

Nagovor veleposlanika dr. Janeza Žgajnarja ob Slovenskem kulturnem prazniku v rezidenci veleposlanika, v Buenos Airesu, 8. februarja 2000

Danes praznujemo Slovenci svoj Kulturni praznik doma v domovini, kjer je državni praznik in povsod po svetu, kjer živijo naši ljudje.

Na današnji dan 8. februarja letos pa se dr. Franceta Prešerna še prav posebej spominjamo, saj je umrl prav na današnji dan pred 151 leti v Kranju, kjer je zadnja leta svojega življenja živel in delal kot odvetnik. Tretjega decembra letos pa bomo praznovali 200 letnico njegovega rojstva, ko se je rodil v Vrbi na Gorenjskem.

Dr. France Prešeren je že dolgo kot ena najmarkantnejših osebnosti našega naroda globoko v zavesti slovenskega človeka. Zlasti po šolah in kulturnih krogih se je redno in daleč nazaj praznoval spomin nanj, po drugi svetovni vojni pa je 8. februar, dan njegove smrti, postal slovenski kulturni praznik, Prešernov dan, kot ga ljudje še danes najraje imenujejo. Ta dan ni bilo pouka v šolah, bile pa so številne kulturne in spominske prireditve.

Demokratska Slovenija pa je 8. februar uvrstila že leta 1991 med svoje državne praznike kot Slovenski kulturni praznik.

Dr. France Prešeren je svojo poezijo, skromno po obsegu, z naslovom Poezije, izdal leta 1844. To ni bila prva slovenska knjiga, saj datira prva v leto 1551, torej skoraj 300 let pred izdajo Poezije. Vendar je ta knjižica pomenila in in še danes pomeni mejnik v razvoju slovenskega jezika in pesniškega izraza na Slovenskem.

S temi Poezijami je France Prešeren, pesnik ljubezni, ljubezni do domovine in pesnik disharmonije med življenjem in idealom, s svojim izjemnim pesniškim talentom in bogatim in temeljitim poznavanjem judovsko - grško - krščanske tradicije in odličnim poznavanjem pesniške forme, brez pravih predhodnikov v slovenskem jeziku, na silno preprost, skoraj v obliki ljudske pesmi, uspel v slovenskem jeziku izraziti najbolj zahtevne misli in občutja v najzahtevnejših pesniških oblikah. Ve se,

na primer, da je Prešernova Nezakonska mati ena najlepših pesmi svetovne literature na to težko tematiko.

Slovenski jezik je skozi poezijo Franceta Prešerna nenadoma postal moderen evropski jezik, poln globine in sproščeno-sti.

Zaradi tematike in načina izražanja, ki je zajemala in odražala vsa področja tedanjega slovenskega prostora in ga še danes, pa je

France Prešeren postal klasik in največji slovenski pesnik od današnjih dni in še vedno brez tekmeča.

Prav zaradi vsega tega je tudi danes nesporna avtoriteta in sprejemljiv skoraj za vse in ponos vseh Slovencev doma in po svetu.

Kaj ni njegova želja, izražena v najboljšem delu Zdravljice, ki je postal državna himna nove slovenske države, izražena z verzi "Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, prepri iz sveta bo pregnan, da rojak, prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak", najsodobnejši pogled na bodočo Evropo narodov, ki kljub vsem težavam nastaja na skupnih osnovah evropskih narodov, na krščanski kulturi in tradiciji, ki nas od vsega še najbolj povezuje? Zato mnogi verjamejo, da sta in bosta v srčki evropskega povezovanja ista krščanska kultura in tradicija močnejši povezovalni dejavnik kot ekonomija ali politika.

To pa pomeni, da ju moramo živeti ali vsaj dobro poznati. Lahko rečemo, da je bil Prešeren že v tistih časih po današnjih merilih moderen evropski človek: izobražen, odprt in obenem zaskrbljen nad usodo svojega rodu.

Seveda pa Prešeren ni bil vedno tako sprejet, kot je danes. Že njegovi sodobniki, celo prijatelji, ga niso vedno razumeli in mnogi so se spotikali ob njegovo osebno tragiko. Šele 22 let po izidu njegovih Poezij in 17 let po njegovi smrti je tedaj močno vplivni pisatelj Josip Stritar izjemno lepo in z velikim taktom do pesnika in njegovega

Nad. na 2. str.

Obsodba Slovenije pred Evropskim sodiščem

Evropsko sodišče za človekove pravice iz Strasbourg je 8. februarja izreklo sodbu proti Sloveniji in ji v primeru 48-letnega tožnika Ljuba Majariča naložilo plačilo denarne kazni zaradi prevelikega zaostanka v sodnem postopku, je v sporočilu za javnost zapisal Svet Evrope.

Sodišče je tako Majariču, ki trenutno prestaja zaporno kazen, priznalo odškodnino v višini 300.000 tolarjev, vendar pa Majarič ni upravičen do ponovnega sojenja v Sloveniji, kot je zahteval pred sodiščem v Strasbourg.

Majarič je bil v Sloveniji trikrat obtožen

zaradi spolnega napada na mladoletno osebo in zaradi ugrabitve mladoletnikov. Zaradi omenjenih kaznivih dejanj je bil nato leta 1998 obsojen na tri leta zapore.

Evropsko sodišče je med drugim ocenilo, da je bil sodni postopek razvlečen na štiri leta in pet mesecev, kljub temu da je Slovenija junija leta 1994 ratificirala Evropsko konvencijo za človekove pravice. Sodišče je "kot neumestno" zavrnilo stališče slovenske vlade, da je sodna oblast v Sloveniji preobremenjena z delom zaradi uresničevanja gospodarskih in zakonodajnih reform.

V Buenos Airesu počastili kulturni praznik

Slovenski veleposlanik v Argentini prof. dr. Janez Žgajnar je na slovenski kulturni praznik ob obletnici Prešernovega rojstva 8. februarja v svoji rezidenci priredil sprejem, ki se ga je udeležilo preko 120 najuglednejših predstavnikov vseh slovenskih društev v Argentini, članov nove in stare emigracije, in uglednih posameznikov.

Veleposlanik dr. Žgajnar je v svojem nagovoru ob prazniku (ki ga prinašamo tu poleg) poudaril pomen Prešernove poezije

za slovenski narod v preteklosti, sedanjosti in v bodočnosti. Sledil je kulturni program, v okviru katerega je ugledna sopranistka slovenskega rodu Vera Golob zapela vrsto Prešernovih pesmi: Pod oknom, Ukazi, Kam in Nezakonska mati. Na orglah jo je spremljala pianistka Gabriela Batipuede. Po kulturnem delu je veleposlaništvo pogostilo navzoče, med katerimi se je razvnel pogovor.

Naslednji dan je agencija STA v Sloveniji prinesla novico, ki so jo mediji objavili.

Prešernove nagrade

Prešernovo nagrado sta letos prejela pesnica **Svetlana Makarovič** za pesniški opus (ta je nagrado odklonila) ter slikar **Marko Rupnik** za poslikavo v mozaiku kapele Redemptoris Mater. Nagrajenci Prešernovega sklada so kipar **Mirsad Begić** za razstavi v Zvezi društev slovenskih likovnih umetnikov in galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki, skladatelj **Jani Golob** za Koncert za violino in orkester, violinist **Miran Kolbl** za koncertne izvedbe v zadnjem letu, pisatelj **Vinko Moederndorfer** za prozno zbirko Nekateri ljubezni, igralka **Saša Pavček** za vloge Luče v Tomšičevi monokomediji Bužec on, bušca jaz, Estrelle v drami življenje je sen Pedra Calderona de la Barce in Varje v Češnjem vrtu Antona čehova; in režiser **Vito Taufer** za režije Pike Astrid Lindgren, Konce igre Samuela Becketta, Linhartove Ta veseli dan ali Matiček se ženi in Molierovega Skopuha.

OBRAZLOŽITEV O IZBIRI MARKA RUPNIKA

V mozaični poslikavi kapele Odrašeni-kove Matere v Vatikanu se je akademski slikar pater Marko Rupnik kot velik poznavalec vzhodnega krščanstva simbolično oprl na bizantinsko likovno in duhovno izročilo in nanj cepil ekspresivnost sodobnega likovnega izraza. Zato njegova poslikava ni historični posnetek, marveč starodavno dediščino suvereno preveja z ustvarjalnim

pogumom in otroško vero ter vanjo vnaša avtorjevo osebno izkušnjo in milenijsko zazrtost v skrivno prihodnost, ki jo med motivi najbolj jasno naznanja Kristusov prihod na vhodni strani kapele. Ritmično razgibani žareči slap živo barvitih figuralnih svetopis-meskiz vizij, vpetih v abstraktno, celoto povezujočo mozaično osnovo, s svojo izraznostjo nagovarja tudi gledalca, ki ni poučen v večplastnosti vseh vanj vtakanih teoloških pomenov. Obiskovalca kapele optimistično oblije utripanje podob, ki priklicujejo v zračni prostor onstransko vizijo, v kateri se srečujejo pogledi davnih očakov in predstave sodobnega ustvarjalca. V intenzivno življenje pa stene, obložene s 660 kvadrnimi metri mozaikov, prebuja že sama v večnost zazrta kamnita likovna tehnika, ki se kot posebna vrsta izrazito avtorskega mozaika spreminja v poetično krhko reliefno tkivo in izpoveduje, da pod ustvarjalnimi rokami slikarja teologa teži vsa materija k duhovnemu izrazu.

Poslikavo je avtorju priklicala njegova upodobitev Kristusa, ob katerem ga je naročnik papež Janez Pavel II., sam slovanski umetnik, prepoznal za pravega avtorja, ki naj bi bil ob prelomu tisočletij pridružil znamenitim vatikanskim umetninam likovno utelešenje vzhodnih virov krščanstva. Rupnik je to idejo uresničil z avtentičnim navdihom in s tem vpeljal v vatikansko središče slovensko umetnost. Zato je njegova dragocena umetnina tudi izjemnega nacionalnega pomena.

STRAN 4:

Nagrajenec Marko Rupnik

Zgodilo se je v Sloveniji...

SLOVENIJA ZAOSTAJA

Sloveniji grozi izguba pomoči EZ, če ne izpolni 16 kratkoročnih nalog, ki jih ji je Bruselj zastavil v izvedbeni verziji novega Partnerstva za pristop, je na seji komisije DZ za evropske zadeve povedal minister za evropske zadeve Igor Bavčar. Podatki o dosednji realizaciji zavez iz državnega programa za prevzem pravnega reda EU do konca leta 2002 ter pogajalskih izhodišč pa ob tem niso preveč optimistični. Uresničevanje prvih je bilo do konca lanskega leta le 64-odstotno, drugih pa še nekoliko slabše, približno polovično. Kako to, da so vedno govorili, da Slovenija izpolnjuje redno vse pogoje za vstop v Evropsko Zvezo?

MINISTER ŠKOLČ SE BRANI

„Razumem, da si mariborska škofija z vsemi sredstvi prizadeva za vrnitev Betnave, vendar internacionalizacija tega prime pride v poštev le, ko so izčrpana vsa pravna sredstva v Republiki Sloveniji. Ne vem, kdo bi lahko izven Slovenije odločal o usodi Betnave, zato postopke mariborske škofije vidim kot izrazito političen pritisk, ki navsezadnje škodi državi. Če prisegamo na pravno državo, je grožnja z internacionalizacijo nepotrebna in vsekakor preuranjena“, se je na pritiske mariborske škofije na ministrstvo za kulturo in ministra osebno, naj „podpiše“ in vrne grad Betnavo rimsko-katoliški cerkvi, v pogovoru za Slovensko tiskovno agencijo odzval minister Jožef Školč.

MESIČ O ODNOSIH S SLOVENIJO

Novi hrvaški predsednik Stipe Mesič je v prvih izjavah po volitvah spregovoril tudi o odnosih s Slovenijo. Dejal je, da so med Slovenijo in Hrvaško določena odprta vprašanja, ki pa jih je mogoče rešiti. Po Mesičevih besedah je to treba storiti takoj, saj težav ne bi smeli puščati naslednjim generacijam. Novi hrvaški predsednik je še povedal, da mora Hrvaška vstopiti v Evropo

tudi prek Slovenije, zato ne bi smelo biti trmoglavosti ne na hrvaški ne na slovenski strani. Napovedal je še, da bo Hrvaška pokazala veliko volje za reševanje odprtih vprašanj. „Po moji izvolitvi s hrvaške strani kljubovanja več ne bo“, je zatrdil Mesič. Po njegovem prepričanju je nujno treba rešiti problem meje, za začetek pa je treba imeti dovolj dobre volje na obeh straneh. „Zavzemal se bom, da bo te dovolj na hrvaški strani, in pričakujem, da bo prisotna v zadostni meri tudi na slovenski strani. Prepričan sem, da v takih razmerah ni potrebna arbitražna za Piranski zaliv in da bodo s takšnim pristopom lahko zelo kmalu rešili tudi ostale probleme, kot so dolgovi Ljubljanske banke, jedrska elektrarna Krško in druga odprta vprašanja“, je poudaril Mesič.

FRANCO JURI ODPSTOPIL

Novi zunanji minister Dimitrij Rupel je sprejel odstop državnega sekretarja Franca Jurija. Državni sekretarji Ernest Petrič, Franco Juri in Mihaela Logar so konec preteklega tedna v skladu z zakonom o vladi ponudili svoj odstop. Minister Rupel odstopa državnega sekretarja Petriča in državne sekretarke Logarjeve ni sprejel.

Franco Juri, po narodnosti Italijan in Hrvat, bivši komunist, protiverski karikaturist Dela, veleposlanik v Madridu, je zadnje čase sprožil precej negotovanja zaradi svoje slabe politike do Italije glede zaščitnega zakona.

MARIBORSKI ŠKOF V BOLNIŠNICI

Mariborskega škofa Franca Krambergerja so zaradi hudih bolečin v glavi 9. t.m. sprejeli v mariborsko bolnišnico. Preiskave so pokazale, da gre za razširitev žile v možganskem predelu. Kot so sporočili iz tiskovnega urada Slovenske škofovske konference, naj bi škof Kramberger v bolnišnici ostal nekaj tednov, po izjavah zdravnikov pa za hitro okrevanje potrebuje predvsem počitek, zato obiskov ne more sprejemati.

Pomen Prešernove...

Nad. s 1. str.

življenja obširno predstavil pomen in lepoto njegovih poezij in odprl zanimanje za njegovo izjemno delo.

Kulturni praznik, ki ga imamo Slovenci in ga menda nima noben drugi narod, pa je obenem lepa prilika, da se hvaležno spomnimo tudi vseh drugih številnih in zaslužnih za potrpežljivo in požrtvovalno delo na področju kulture in splošne omike našega naroda, tako v domovini kot drugod po svetu, tudi tukaj v Argentini.

Če „geniji definirajo probleme, talenti pa jih realizirajo“, kot je zapisal avstrijski pisatelj, potem lahko rečemo, da nam je Božja previdnost obilo naklonila prvih in drugih. Saj vsa ta omika in skrb za smisel, za lépo, plemenito, pošteno, dobro in sveto ni nastala sama od sebe, ampak je plod stoletnih prizadevanj generacij sposobnih in požrtvovalnih rojakov, vmes kar veliko tudi tujcev, ki so živeli med nami.

Po mnenju mnogih smo se Slovenci ohranili kot narod in postali tudi nacija na tako pomembnem in lepem koščku Evrope, sredi večjih narodov, prav zaradi svoje kulture. Enako pa tudi drugod po svetu, tudi tukaj v Argentini.

Zato smo tudi mi vsi dolžni, po svojih močeh in sposobnostih, prispevati svoj delež in skrb za kulturni in vsesplošni napredek naših ljudi, naroda in države sedaj in v bodoče.

Priznanje nemške manjšine

Vstop Haiderja v avstrijsko vlado ne bo koristil našim prizadevanjem, saj bodo od njega zahtevali kompromise, je 10. februarja dejal predsednik društva Most iz Maribora, ki si prizadeva za priznanje nemške manjšine v Sloveniji, Dušan Ludvik Kolnik: Dodal je, da očitno ostaja ne glede na takšen razvoj dogodkov vprašanje priznanja nemške manjšine slovensko notranje vprašanje.

Sicer pa sogovornik meni, da je vsa slovenska zgodovina tesno povezana z nemško in bi torej vprašanje nemške manjšine moralo biti opredeljeno na ustavni ravni.

Kolnik je komentiral, da je Haider že pokleknil pred mednarodnim pritiskom. In dodal, da je njihovim prizadevanjem s svojimi stališči bolj pomagal prejšnji koroški deželni glavar Zernatto. Z njim so namreč o zahtevah odkrito razpravljali, medtem ko s Haiderjem tega vprašanja niso konkretno obravnavali. Zdaj so v ospredje stopili kočevski Nemci, ki zelo uspešno lobirajo tako v Sloveniji kot v Avstriji, saj ne zahtevajo priznanja manjšine, kar je predvsem posledica neformalnega dogovora, da Slovenci ne postavljajo zahtev po priznanju slovenske manjšine na avstrijskem štajerskem. Avstrijci pa se odrečejo manjšini v Sloveniji.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Kljub počitniški dobi, ki bi morala tudi na političnem področju pomeniti dopust, se vladno in opozicijsko delovanje silovito razvija. Poleg izrednega zasedanja parlamenta razni funkcionarji s polno paro ukrepajo, medtem ko politične stranke v prestolnici pripravljajo novo volilno kampanjo.

SOGLASJE ALI SPOPAD?

Ena glavnih zadev, ki zadnje dni pritega pozornost javnosti, je zakon o delavski fleksibilizaciji. Zakon sam, kot smo že kdaj omenili, pravzaprav ni take izredne važnosti. Res je njegov potrditev tudi ena izmed zahtev, ki jih stavlja Mednarodni denarni sklad (FMI). Prav tako tudi vlada predstavlja to potrditev kot enega izmed pogojev, da se zmanjša brezposelnost. A vemo, da je na mnogih področjih veliko odredba zakonskega teksta v praksi že uveljavljenih in da je edina prava rešitev za brezposelnost močan razmah gospodarstva, česar pa doslej ne opazimo.

Usoda fleksibilizacijskega zakona pa je bistvene važnosti iz političnih razlogov. Postavlja namreč vprašanje, do kakšne mere je vlada De la Rúa zmožna izvesti ofenzivo na sindikalnem področju in kakšno dejansko moč še ohranja peronistični sindikalizem potem, ko je zatonila zvezda vsemogočnosti predsednika Menema.

Omenili smo že, da De la Rúa sicer silovito poganja potrditev zakona, a po drugi strani ne zavrača nobene poti, ki bi vodila do dialoga. Nekaj podobnega opazimo tudi na sindikalnem področju. V krogih CGT so zatrdili, da če bo zakon pravilno potrjen v parlamentu, ne bodo izvedli stavke proti njemu. Vendar pritiskajo na vse mogoče načine in tudi napovedujejo veliko manifestacijo na Majskem trgu kot orodje pritiska, da bi se upoštevali njihovi popravki in dodatki zakonskemu besedilu.

Vendar celotno delavsko gibanje še ni prišlo do enotnega odgovora na vprašanje, ali naj se z vlado pogajajo ali naj ji napovedo frontalen spopad. To pa ima mnogo opraviti s položajem med samimi sindikalisti, ki niso enakega mnenja. Menemizem se umika, gibanje MTA (Movimiento de los Trabajadores Argentinos) napreduje in prevzema vodstvo CGT a se ne odloči za frontalen spopad, levičarska CTA pa hoče izvajati odpor proti zakonu za vsako ceno.

Vladi je uspelo doseči sporazum s peronističnimi poslanci v delavski komisiji in besedilo osnutka je bilo soglasno potrjeno. Pot skozi poslansko zbornico bo verjetno hitra. Vprašanje je, kaj bo v senatu. To pa je problem zase.

Čeprav ima De la Rúa zaslombo močnih peronističnih guvernerjev, senatorji niso vedno poslušni domačemu vodstvu. Poleg tega se je razmerje med peronisti v senatu zelo zaostrišlo. Čeprav v opoziciji ima peronizem v senatu veliko večino, ki pa še daleč ni enotna. Nekoliko vpliva na to stanje razmerje v stranki, kjer menemizem ne more nadzirati delovanja upornih skupin z Duhaldejem na čelu, nekoliko pa številni osebni interesi, zamere iz preteklosti in iskanje večje oblasti, v katero so zapletene vse skupine.

Formalno v senatu sicer še vedno obstaja ena sama peronistična skupina, dejansko pa so razbiti na dva velika dela. Ob tem stanju vlada mnogokrat ne ve, na koga naj se obrne, kdo je sploh lahko vreden sogovornik. Tako je treba vedno na novo iskati stičnih točk, voditi pogajanja na različnih frontah in soglasje napreduje zelo počasi.

BREZ KRMARJA

Vse to je tesno povezano s stanjem v stranki. Po hudem porazu na predsedniških volitvah si peronizem ne more opomoči.

Duhalde je bil kot kandidat poražen in ne more sanjati o kakem vodstvu. Menem pa tudi ne, ker ga smatrajo kot sokrivca tega poraza in ker njegov neprikrit namen o povratku na vlado leta 2003 mnogim ne gre v račune. Menem je predsednik Narodnega sveta peronizma in kot tak predsednik stranke. A po dveh mesecih odhoda z oblasti še ni mogel formalno nastopiti, ker ne more prepričati glavnih osebnosti v stranki, da bi se tega dogodka udeležili. Formalen nastop brez vseh treh veleguvernerjev pa ne bi bil v prid njegovemu ugledu. Zadnji teden je ponovno skušal izpeljati svoj načrt, a znova brez uspeha. Ruckauf je postavil pogoj, da se naprej osebno pogovorita, šele potem bo pristal na kako javno srečanje. Ta osebni setanek je sedaj določen za torek 22. t.m.

Medtem pa predsednik De la Rúa z Ruckaufom uprizarja skupne nastope in z njim sklepa dogovore. Prav tako je ta teden pohitel v Cordobo, se tam kazal z De la Soto in z njim izmenjeval poklone. Menem je tako zapadel položaju, o katerem se mu niti ni sanjalo. Njegov cilj je bil postati ponovno predsednik, v nasprotnem slučaju pa vodja opozicije. Sedaj pa se je pokazalo, da ni mogel doseči predsedništva in se zaenkrat zaman poteguje za vodstvo peronizma.

To seveda stranki kot enoti ne koristi. Ker ni krmarja, barka brez smeri kroži po razburkanih valovih. To je najbolj vidno v primeru prestolnega mesta. Bliža se doba volilne kampanje, a v peronizmu sploh ne vedo, kakšno pozicijo bodo zavzeli. Preveč je notranjih skupin ter interesov. Vsi pa se zavedajo, da ne morejo doživeti ponovnega poraza. Ankete namreč kažejo, da bodo v najboljšem primeru dosegli četrto mesto.

POVEZAVE IN PROTIPOVEZAVE

Zato je prestolniški peronizem zajela mrzlica, ko vsi iščejo zaveznikov in možnosti povezav, a znova vsak po svoji zamisli. Dejansko sta le dve možnosti za povezavo: Cavallo ali pa Beliz. Seveda je tudi s strani obeh vidna potreba po takem dogovoru. Cavallo ima že zaslombo Duhaldeja in njegove skupine. Za Beliza se izrekajo močni guvernerji, vključno Ruckauf, ki pa je mnenja, da mora obstajati predhodni dogovor med Cavallom in Belizom o medsebojni podpori v primeru druge runde.

Peronistični kandidat v prestolnici naj bi bil Antonio Cafiero. On se je dejansko že odpovedal in bi prepustil mesto Belizu. Tudi večji del menemizma podpira to idejo. A vodstvo prestolniške stranke z bivšim pravosodnim ministrom na čelu (Granillo Ocampo) se nagiba h Cavallu.

Če ne pride do soglasja, je zelo možno, da bo Menem kot predsednik sveta odredil intervencijo prestolniške stranke. Interventor bi lahko bil sam Cafiero in tako bi se stranka oprijela Belizove alternative. Beliz pa tudi ve, da brez te podpore ne more sanjati z drugim mestom, ki bi mu eventualno dalo možnost druge runde in končne zmage. Zato ni čudno, da je ponovno izjavil, da „sem bil peronist, sem peronist in bom umrl kot peronist“.

V Povezavi vedo, da stvar ni enostavna. Eno je De la Rúa, drugo pa Anibal Ibarra, kandidat za vodjo mestne vlade. Ankete kažejo, da je zaenkrat Ibarra še precej daleč od potrebnih 50 odstotkov. Vedo pa tudi, da če ne zmaga v prvi rundi, se celotna zadeva lahko precej zaplete. Po zakonskih predpisih se mora prava volilna kampanja omejiti le na zadnja dva meseca pred volitvami, ki bodo 7. maja. V začetku marca se bo torej tudi predsednik De la Rúa osebno zapletel v kampanjo in skušal prepričati prebivalce Buenos Airesa, da bo Ibarra najboljši župan. Povezava mora braniti okrožje, ki ji je bilo vedno najbolj naklonjeno.

Slovenci v Argentini

ZAHVALA ...

Ob končani uspešni turneji po Sloveniji, Italiji in Avstriji, in ob tako toplem sprejemu, ki ga je občutil MPZ San Justo na domačih tleh, se hočemo vsi člani zbora spomniti vseh, ki so nam pomagali, in se jim iz srca zahvaliti. Vsi so nam velikodušno stali ob strani in nam bili v pomoč. Gospod veleposlanik Republike Slovenije v Argentini, prof. dr. Janez Žgajnar nas je večkratno priporočil pri različnih slovenskih ministrstvih. Ga. državna sekretarka Mihaela Logar, vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu na ministrstvu za Zunanje zadeve je toplo sprejela to spodbudo. Zedinjena Slovenija in Naš dom San Justo sta predstavila zborovo turnejo kot možno in uresničljivo. Gospod Boštjan Kocmur, predsednik Društva Slovenija v svetu je imel na skrbi celotno organizacijo turnee.

Prisrčni in veseli ljudje so nas sprejeli po raznih nastopih: v Domžalah, Komorni Zbor Domžale, v Kranju dekan Stanislav Zidar ter zbor Musica Viva, v Filharmoniji naši prijatelji iz Argentine in Slovenije, na Dolskem pri Ljubljani župnik Jože Grebenc, v Logatcu Logaški oktet, v Kočevskem Rogu g. dr. Anton Drobnič, v Trstu na Opčinah predsednik Kulturnega Društva g. Marij Maver ter gospoda župnika Janez in Lojze Kržišnik, na Koroškem Krščanska kulturna zveza, g. Janko Zerzer in g. Nužej Tolmajer, v Tinjah g. Kopainig, v železni Kapli in na Rebrci g. župnik Polde Zunder, kvartet Bratje Smrtnik, ansambel Korenika, v Selah zbor iz Sel, celovski zbor Gallus, v Mariboru župnik mons. Stanko Lipovšek.

Torej veliko ljudi smo srečali na naši turneji, na vsakega imamo prijeten spomin in občudujemo njihovo velikodušnost. Za vse dobro, ki so ga za nas storili, gre naša zahvala iz srca. Posebno zahvalo pa želimo izreči g. Petru Miroslaviču, velesovskemu župniku (Adergas). On nam je poskrbel v lepem okraju vsakodnevno domače bivanje. Bil je zmeraj ustrežljiv, miren in dobre volje. Tudi gospodinjam, kuharicam Katarini in Anici, se zahvaljujemo za odlično postrežbo, gospe Nancy Selan Sirc pa za organizacijo izletov.

Ne smemo pozabiti na naše napovedovalce: v Domžalah, Kranju in v Mariboru nas je predstavil, spisal vezno besedilo in orisal v njem slovensko skupnost v Argentini glavni napovedovalec RTV Slovenija g. Janez Dolinar. V Logatcu je prevzel vodstvo g. Marko Škrlič, član logaškega okteta ter napovedovalec v Radio Slovenija. Organiziral nam je tudi nastop v Postojnski jami. V Filharmoniji nas je predstavil in povezoval koncert g. Matjaž Merljak, napovedovalec radija Ognjišče.

Tudi vrsta pisnih, televizijskih in radijskih medijev nas je stalno spremljala. članki v Družini, Logaškem poročevalcu, Tržaškem listu, Velesovskem šupnem listu in tudi v Svobodni Sloveniji in Duhovnem življenju so pisali o zboru in turneji.

Gospod Andrej Rot, direktor RTV Slovenija, je omogočil snemanje v živo koncerta v slovenski Filharmoniji za RTV Slovenija. Vrsili so se razni intervjuji kot: Prvi program (Janez Dolinar), Jutranji program (Marko Škrlič), Večerke novice, Izseljenski program, Resna glasba in Pop TV (Milan Lever).

Na radijskih valovih moramo pred vsem omeniti Radio Ognjišče s pogosto reklamo o naših nastopih ter izvajanje naših pesmi. Drugi pa so bili: Val 202 (Jože Kuštrin), Zeleni val (Radio Grosuplje), na Koroškem Radio Korotan in glavni radio Koroške.

To so bile v glavnem ustanove in osebe, ki so nam pomagale pred in med turnejo, da bi ta dobro izpadla. Morda smo kakšnega imensko nehoti izpustili: naj nam oprostijo. Vsem še enkrat Bog plačaj iz srca!

Tudi hvala Andrejki, Ivanu, solistoma Marcelu ter Andreju in instrumentalistom, in vsem tistim članom zbora, ki so nosili še dodatno odgovornost pri nastopih in organizaciji.

MPZSJ - odbor

ALENKA PUHAR

Skupinski portret s pisalnim strojem

Knjiga, ki je novembra 1999 izšla kot 20. zvezek Studia slovenica, ima preproste, puste platnice in zadržano stvarno naslov: **Slovenski tisk v begunskih taboriščih v Avstriji 1945-1949**. Njen avtor **Janez A. Arnež** očitno ni privrženec misli, da bi se bilo treba bralcem, predvsem pa kupcem, prikupiti in jih zapeljati k branju. Vendar pa s samim besedilom, na srečo, to vendarle stori. Slovenski knjižni trg je obogatil z zanimivo, dramatično zgodbo, ki vsebuje elemente kriminalke, za nameček pa je večini bralcev čisto neznana.

Arnežovo delo je v osnovi študija, ki z vsakim stavkom razodeva izjemnega poznavalca. Predstavlja tisti tisk, ki so ga pisali in izdajali Slovenci, potem ko so maja 1945 odšli iz domovine. Avtor se je omejil na Avstrijo in čas do 1949, ko se je večina beguncev izselila. Skratka, gre za tisk slovenske politične emigracije v njenem prvem, taboriščnem obdobju.

Oznako tisk je treba razumeti v širšem pomenu. Gre za "vse", kar je bilo namenjeno javnemu besednemu komuniciranju, od najenostavnejših tipkopisov na enem listu do revialnih zvezkov, od pesmaric do učbenikov, od zemljevidov do povesti. Slovenski begunci so bili svet v malem in njihovo močno intelektualno jedro ni poskrbelo samo za to, da so med ljudi prišle aktualne vesti, temveč tudi jezikovne vadnice, navodila za nego dojenčka in kuharski recepti. Arneževa bibliografija, ki pokriva 83 strani, se začne z Abecednikom in konča pri Žrtvi za očetovo spreobrnjenje.

Siromašni listi niso fotogenični, vendar več avtor lahko o njih ustvari slikovito študijo. Janez Arnež to dosega tako, da ves čas osvetljuje dramatične dogodke, ki so krojili usodo beguncev in s tem seveda tudi njihov tisk. Zdaj osvetli strašno ozadje prisilne vrnitve desetisočglave množice in njihove morije - dolgo nepopisano, a več ali manj znano. Potem popiše revščino, ki je

Naša skupnost v Federaciji

V Argentini, s sedežem v prestolnici Buenos Aires, že vrsto let deluje Argentinska federacija tujih skupnosti (FAC - Federación Argentina de Colectividades). Leta 1998 se je Zedinjena Slovenija, po svojem referatu za Stike pričela udeleževati raznih dejavnosti te ustanove. Lansko leto pa se je po prizadevanju dr. Vitala Ašiča in prof. Peternel Dobovšek tudi dejansko vključila v Federacijo.

Ta ustanova povezuje kar petdeset narodnostnih skupnosti. Njeno delovanje je priznано in tudi podpirano s strani Notranjega ministrstva. Z njim je Federacija podpisala že več pogodb za izpopolnjevalne tečaje, olajšanje postopkov novih imigrantov in razne druge ugodnosti v prid tujih skupnosti. Lani je med drugim Federacija skupno z ministrstvom za Pravosodje organizirala poseben tečaj za sodno posredovanje, katerega so se udeležili tudi člani naše skupnosti.

Proti koncu lanskega leta je Federacija organizirala tudi prvi festival folklornih plesov, ki ga bo v prihodnje letno nadaljevala.

Ena izmed osrednjih prireditev pa je skupna večerja, ki se je udeležijo zastopniki vseh narodnosti. Lansko leto je bila v prostorih šole sv. Marona (očetje maroniti). Prisostvovala je tudi lepa delegacija slovenske skupnosti, med drugimi predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit, podpredsednik dr. Vital Ašič, tajnica prof. Neda Vesel Dolenc, predsednica Našega doma iz San Justa ga. Mici Malavašič Casullo, predsednik Društva slovenskih upokojencev Janez Albreht, ter več odbornikov naših društev. Prisoten je bil tudi tedanji pravosodni minister Dr. Granillo Ocampo, zastopnik mestne vlade Enrique Mathov in mestni direktor za stike s tujimi narodnostmi dr. Alberto Rodríguez Vagaría. Ob tej priložnosti so tudi podelili simbolične zahvalne diplome predstavnikom narodnosti. V imenu Slovencev jo je prejela predsednica Našega doma, Mici Malavašič Casullo, za staronaseljence pa g. Robert Mislej.

Po poletnem oddihu se bo delovanje Federacije v polni meri nadaljevalo in z njim tudi udeležba naše skupnosti.

Obisk Beneške Slovenije

Pod vodstvom predsednika komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu Marijana Schiffrerja je delegacija poslancev DZ skupaj z generalno konzulko Slovenije v Trstu Jadranko Šturm obiskala Slovence v Kanalski dolini in v Beneški Sloveniji.

Slovenski parlamentarci so obiskali slovensko vas žabnice in Slovensko kulturno središče Planika v bližnjem Naborjetu. Marijan Schiffrer je povedal, da občuduje delo Slovencev na najbolj zahodni jezikovni meji Slovencev, in jih pozval, naj vztrajajo pri svojem bogatem narodnostnem delu. Po slovesnem odprtju razstave otroških likovnih del so parlamentarci Slovencev v Kanalski dolini zagotovili vso potrebno pomoč in jim izrekli pohvalo.

V Beneški Sloveniji so poslanci DZ obiskali dvojezično slovensko zasebno šolo v Špetru, kjer se jim je ravnateljica zahvalila za finančno pomoč slovenske države, seznanili pa so se tudi s problemi beneških Slovencev in njihovim upanjem, da bi dočakali sprejem zaščitnega zakona.

Logarjeva v Gorici

Državna sekretarka za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar se je 10. februarja v Kulturnem centru Lojzke Bratuž srečala s predstavniki goriškega dela Sveta slovenskih organizacij (SSO). Govorili so o dejavnostih Slovencev v Gorici in na Goriškem.

Predstavniki SSO so ji predstavili delovanje Kulturnega centra Lojzke Bratuž, Glasbene šole Emil Komel, goriške skavtske organizacije, Zveze slovenske katoliške prosvete, Združenja cerkvenih pevskih zborov ter drugih zvez in društev v Gorici in na Goriškem. Logarjeva se je tudi sestala s predstavniki goriške Mohorjeve družbe in tednika Novi glas, ki delujeta v prostorih najstarejše slovenske hiše na Placuti v Gorici, ki je potrebna prenove. Srečanja so se udeležili predstavniki Katoliškega tiskovnega društva, ki je lastnik stavbe.

Sekretarka je obiskala še Katoliško knjigarno na Travniku, kjer deluje slovenska likovna galerija Ars. Stavbo bo potrebno zaradi novih italijanskih zakonov obnoviti.

zavladala z begom in zaznamovala življenje v barakah. Nato se loti konfliktnih odnosov z zavezniško vojsko, predvsem z Angleži. Ker je zbiralec tega gradiva, s posebno pozornostjo opiše, kako težko je v taboriščnih in tako rekoč nomadskih razmerah spravljati in ohranjati papirje. Seveda pove tudi to, kako so jugoslovanske oblasti ravnale z njimi, če so ji prišli v roke - tu so zgodbe o zaplembah, preiskavah, ustvarjanju posebnega fonda.

Vso to razgibano, večplastno pripoved, kjer se prepleta več časovnih ravni, pa tudi v krajevnem oziru obsega tako rekoč ves svet, ustvarja Arnež z uporabo izredno pisanih virov. Navaja osebna pisma, spominske utrinke, testamente, uradne odloke, prošnje in proteste, vse to in še marsikaj seveda poleg osnovnega gradiva, to je tiska samega. In tudi ko navaja tisk, z večjim očesom opozarja na tisto, česar ni, pa na zgovorne "understatement", ter poskuša uganiti, kaj je zadaj. Tako je to tudi pripoved o tistem, kar ni bilo objavljeno ali pa je zgubljeno. In o tistem, kar je bilo skrivaj tihotapljeno, pa je zdaj neberljivo, ker to onemogočajo mastni madeži ali pred pol stoletja razbita jajca, ki so popackala in zlepila liste.

Arnež tudi vestno in s tako rekoč pisateljskim erosom navaja imena ter zarisu-

je individualne usode. Pri tem zelo pogosto citira tudi tuje avtorje, kar poskrbi za stvarnejši pogled, obenem pa poživi pripoved s slikovitimi liki. Bralcu se posebno vtisne v spomin John Corsellis, kveker, ki je bil "od vseh zavezniških uslužbencev v taboriščih najdaljšo dobo v stiku s Slovenci" in je pridno pisal mami.

Slovenski tisk v begunskih taboriščih je torej živa in presunljiva pripoved o dramatičnem poglavju slovenske zgodovine, pričevanje o vztrajnosti in sposobnosti beguncev. Če se bralec osvobodi pridobljenih ideoloških predsodkov, jo bere z rastočim spoštovanjem in očaranostjo. In naj se še tako varuje rabe samovšečnega stereotipa o pridnih, sposobnih Slovencih, se prej ali slej znajde pred željo, da bi mu pritrtil. Žal daje delo premalo primerjalnih podatkov, da bi se temu samoljubju vdal z mirmo vestjo.

Predstavimo nekaj mejnikov v komaj znani begunski ustvarjalnosti. Prvi slovenski list se je imenoval *Domovina v taborišču* in je izhajal na travniku v Vetrinju. Prva številka je izšla v torek, 15. maja 1945; to je bil en sam list, natipkan na stroj, ki ga je s seboj prinesel neznani begunec. Četrta številka, objavljena v petek, 18. maja, je bila že ciklostirana, v 200 izvodih, po en izvod

Konec na 6. str.

Pri Ognjišču izšlo delo patra Rupnika

Založba Ognjišče je ob kulturnem prazniku izdala knjigo **Brate iščem**, duhovno branje (lectio divina) svetopisemske zgodbe o egiptovskem Jožefu, ki je delo letošnjega Prešernovega nagrajenca patra Marka Rupnika.

Slovenska javnost je patra Rupnika v zadnjem času dodobra spoznala kot slikarja, premalo pa ga kot teologa, duhovnega pisatelja in misleca; to vrzel je z izdajo omenjene knjige želela premostiti Založba Ognjišče. Delo je komentar zgodbe o poklicanosti in poslanstvu, o razočaranju in uspehu egiptovskega Jožefa, ki jo avtor spretno nanaša tudi na naše življenje. Ob koncu knjige je še krajša avtorjeva razlaga mozaikov v papeževi kapeli Redemptoris Mater (Odrešenikova mati) v Vatikanu, za katero je pater Rupnik dobil Prešernovo nagrado, ter opis priprav na to delo.

Ostanki enoglasja in zatiranja

Zgovoren je komentar Radia Ognjišče z dne 4. februarja o Prešernovi nagradi p. Rupniku, ki jasno pokaže sedanje stanje slovenske majhnosti in zavisti: Okrajšan se glasi:

Zanimivo, da Slovenci ob tem umetniškem podvigu nismo stopili skupaj in se veselili dosežka. Ne, Slovencev, kakor nas je ironično poimenovala druga Prešernova nagradjenka, v zadnjih dneh tekmuje, kdo si bo izmislil bolj neverjetno zgodbo, o tem v Sloveniji skoraj neznanem jezuitskem patru, ki mu je z osebnimi zvezami uspelo prelistati Vatikanske umetnostne mlne in nabiti na steno kakšno tono kamenja. Dr. Andrej Medved, član umetnostne komisije, ki si kljub vabilu slovenskega veleposlanika v Vatikanu Bonuttija ni hotel ogledati kapele Odrešenikove Matere, je zapisal, da pater Rupnik pripada samopašnemu in najbolj nedemokratičnemu krščanskemu lobiju, da njegovo delo ne zdrži umetnostnih načel začetka tretjega tisočletja. Pisatelj in publicist Franček Rudolf je zapisal, da krščanska stran ni imela nobenega takega ustvarjalca kot je npr. Svetlana Makarovič, še več, da ni imela niti takega misleca. Ona da je torej v tridesetih letih

dala Slovincem več kot katerakoli druga kulturna organizacija vključno s Cerkvijo. Rupnik je tako le blede senca njene veličine...Še dalj je odšel v svojem ponižnem pisanju bivši jezuit, ki Marku Ivanu Rupniku ni očitil le popolno odsotnost umetniškosti, ampak tudi popolno odsotnost človeškosti, preračunljivost in grabežljivost

Akademik Janez Bernik, sicer član upravnega odbora in nekdanji profesor na Likovni akademiji, pa je v svoji izjavi verjetno najtočnejše izrazil dejansko stanje in razkril zamere v slovenskih kulturnih logih. Takole pravi: "Slovenski umetnostni prostor je spričo krivic, ki so se in se še dogajajo, razdrojen, nepotešen, zato tudi večkrat trdosrčen, ujet v politične in osebne interese. Petdeset let je v mnogih primerih oblast z nagradami kupovala in nagrajevala lojalnost ideologiji časa. Spomnimo se krivic, narejenih Francetu Kralju in Stanetu Kregarju...", o delu patra Marka Ivana Rupnika pa pravi: "...v kapeli drugi po velikosti, takoj za Sikstinsko, je avtorju uspelo ustvariti harmonijo notranjega plašča skozi znamenja krščanske liturgije ikonografije".

ZDRUŽEVANJE IN KOALICIJA

Predsednik glavnega odbora SLS in vodja njene poslanske skupine Franc Zagožen je na novinarski konferenci poudaril, da si stranka prizadeva za skupni sestanek izvršilnih odborov SLS in SKD. Ob tem je opozoril, da krščanski demokrati oz. njihov prvak Peterle še vedno zahtevajo izstop SLS iz Drnovškove vlade. O umiku iz vlade bo odločala nova združena stranka, vsekakor pa to ni njena edina alternativa, je pripomnil Zagožen.

Po njegovem mnenju članstvo SKD nima enotnega stališča v zvezi z izstopom SLS iz vlade še pred ustanovitvijo združene stranke; zato je izrazil upanje, da bo "prišlo tudi do premika v stališčih" vodstva SKD. Koalicijo Slovenija pa je Zagožen očitno "nepravilen pristop", ki ne zagotavlja uspeha na prihodnjih državnozborskih volitvah. Premalo pozornosti naj bi namreč namenjala "ohranitvi identitete" koalicijskih strank. Sodelovanje v koaliciji, ki bi zaradi napačnega pristopa do volilcev ne imela možnosti uspeti na volitvah, se nam ne zdi smiselno, je dejal Zagožen.

Glavni odbor SLS je sicer 31. januarja ocenil, da je vse pripravljeno za odločitev o

združitvi z SKD ter krščanske demokrate pozval, naj omogočijo, da bo na skupnih sejah glavnih organov obeh strank odločitev o ustanovitvi nove stranke tudi sprejeta. Pogoji SKD, naj SLS še pred združitvijo razdruži koalicijsko pogodbo z LDS in izstopi iz vlade, je glavni odbor označil kot nesprejemljiv. Obenem so njegovi člani menili, da nove združene stranke ni mogoče omejiti z vnaprejšnjimi odločitvami, zato bi ob ustanovitvi morale prenehati veljati vse politične pogodbe oz. zavezništva, ki sta jih sklopili SLS in SKD.

Iz izjav in formalnih sklepov SLS je po besedah predsednika SKD Lojzeta Peterle na novinarski konferenci sedaj že povsem očitno, da SLS ni pripravljena zapustiti vlade. V torek, 15. februarja, bo tudi izvršilni odbor SKD razpravljal o tem vprašanju. Če bo SLS ostala na stališčih svojega glavnega in izvršilnega odbora, ki so jih dobili konec januarja, potem združitve ne bo pred ampak šele po volitvah, saj se SKD -, ki se zavzema za povezovanje pomladnih strank ne glede na volilni sistem - projektu združevanja ne odpoveduje. Pe-

Slovenski literarni mejniki 20. stoletja

Pod tem naslovom je Janez Kajzer objavil v Književnih listih, (Delo 29. 12. 1999) zanimiv izbor slovenskih literarnih del v XX. stoletju. Ta zadeva slovensko poezijo, prozo, dramatiko, esejistiko, potopisje in spominsko izpovedno prozo, izdano v 20. stoletju. Gre za dela, ki so kakorkoli vznemirjala kritiko, literarne zgodovinarje, čvarje vladajočih režimov in predvsem bralce. To so vrhunska dela, uspešnice in kakorkoli znamenite knjige (politični in drugi škandali ...).

Prične se leta 1900 s Poezijami Dragotina Ketteja in konča s Tomaža Šalamuna Morje, pesmi.

Med temi vrhunskimi knjigami so pa navedene tudi knjige raznih oporečnikov, nasprotnikov režima ali emigrantov, ki so bili 50 let zamočevani in jih mnogi mlajši Slovenci sploh ne poznajo, ker o njih še niso nič slišali.

Veseli smo, da je avtor pravično obdelal tudi našo politično emigracijo, kateri je prisodil znaten delež v tej zbirki. Tako so naši kulturniki dobili pravično mesto v sklopu vseh slovenskih pisateljev, pesnikov ali esejistov.

Naj naštejemo dela, ki se posebej tičejo naše emigracije:

Med starimi katoliško usmerjenimi in zato odrinjenimi ustvarjalci so omenjeni naslednji:

Ivan Pregelj: Tolminci, roman
Ivan Pregelj: Plebanus Joannes, roman
Ivan Pregelj: Peter Pavel Glavar, roman
Alojz Gradnik: Padajoče zvezde, pesmi
Alojz Gradnik: De profundis, pesmi
Alojz Gradnik: Večni študenti, pesmi
Alojz Gradnik: Bog in umetnik, pesmi
Stanko Majcen: Kasija, drama
Anton Vodnik: Žalostne roke, pesmi
Anton Vodnik: Skozi vrtove, pesmi
France Vodnik: Borilec z bogom, pesmi
Mirko Javornik: Pomlad v Palestini, potopis

Omenjene so tudi razne knjižne medvoje Slovenčeve knjižnice, ko so z izdajanjem prekršili tim, "kulturni molk":

Janez Jalen: Trop brez zvoncev, povest
Janez Jalen: Bobri I-III, povest
Radivoj Rehar: Argonavti I-II, povest

in druga dela, ki so bila tudi tabu:

France Balantič: V ognju groze plapolam, pesmi (Tine Debeljak)

Mirko Javornik: Pero in čas, potopisi in eseji

Stanko Majcen: Bogar Meho in Marija, povest

Iz povojne politične emigracije so pristeta med ta najboljša dela, izdana pri nas v Argentini, večinoma pri Slovenski kulturni akciji, ali pa v zamejstvu:

1949 Tine Debeljak: Velika črna maša za pobite Slovence, pesnitev

1957 Ruda Jurčec: Ljubljanski triptih, in Zorko Simčič: Človek na obeh straneh stene, roman

1960 Alojz Rebula: Senčni ples, roman

1963 Stanko Majcen: Dežela, pesmi in

Karel Mauser: Ljudje pod bičem I-III

1964 Ruda Jurčec: Skozi luči in sence I-III, spominska proza

Alojz Rebula: V Sibilinem vetru, roman

1977 France Papež: Zapiski iz zdomstva

1983 Frank Bükvič: Vojna in revolucija

Poleg teh pa še sedaj doma izdane knjige pisateljev, ki so redno sodelovali z našo argentinsko kulturno dejavnostjo ali pa so pisali o nas:

1992 Taras Kermauner: Slovenski čudež v Argentini I-III, eseji

Ted Kramolc: Podobe iz arhivov, novele

1999 Lev Detela: Emigrant, izpovedna proza

Poglejmo dela doma živčih ustvarjalcev, ki so nekateri lahko objavili svoja dela šele po osamosvojitvi:

1991 Ivan Mrak: Ivan O., izpovedna proza (objavljeno 60 let po nastanku)

Ivan Mrak: Revolucionarna tetralogija, štiri drame (Prva od teh upr. že 1944)

1988 Stanko Majcen: Revolucija, drama (natisnjena 36 let po nastanku)

1994 Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa, eseji

Slovenci v Argentini in po svetu smo lahko ponosni na naš doprinos k splošni slovenski kulturi XX. stoletja. Sedaj ga že na več krajih priznavajo, kakor v tem odličnem članku.

TD

terle vidi problem tudi v logiki izjav SLS, ki za glavni argument za neizstop iz vlade navaja, da bi tak korak destabiliziral Slovenijo, po drugi strani pa zatrjuje, da bi iz vlade izstopili, če bi se združena stranka za to odločila. Po mnenju SKD je sedanji način vladanja potrebno ne samo destabilizirati ampak končati, ker vodi državo v slabe čase.

Po Peterletovih besedah bi jim lahko SLS že veliko prej povedala, da ne misli oditi iz vlade. SKD je namreč že leta 1996 jasno povedala, da z LDS ne gre v vlado, zato zanje niso bile odprte vse možnosti, kot navaja SLS, ampak je obstajala samo možnost delati alternativo zunaj vlade oz. proti vladi. SKD se tudi ne strinja s stališčem SLS, da bi ob nastanku združene stranke odpadle vse koalicijske oz. pogodbene obveznosti. „Ker je SLS vezana s koalicijsko pogodbo, smo vztrajali, da se vnaprej odloči, kaj bo naredila“, je še poudaril Peterle. Poleg tega SKD ni nikoli zahtevala, da mora SLS izstopiti iz vlade do 15. februarja, ampak se do takrat le opredeliti, kaj bo naredila, saj se jim ob zaključku procesa ne zdi koristno govoriti, da so vse možnosti odprte. Po Peterletovem mnenju se je na koncu treba odločiti za ali proti združitvi, ne pa še širiti opcije.

SLS je širila možnosti tudi na ta način, da je povsem resno razmišljala o tem, da se Drnovška podira šest mesecev pred volitvami, v čemer pa SKD ne vidi nobenega smisla. Po njegovih besedah ne bi radi imeli situacije, da bi se šele po združitvi začeli pogovarjati o tem, kaj bodo naredili. Ker bi bili po predlogu enakopravnosti organi sestavljeni ena proti ena in ker se niso zmenili, kdo ima t.i. zlato delnico, bi se odločanje v združeni stranki lahko začelo z blokadami. Tako bi se lahko zapletli že na prvi seji glede vprašanja delovanja v vladi, ko bi bila SLS za nadaljnje sodelovanje v vladi, SKD pa proti.

V zvezi s Koalicijo Slovenija je Peterle povedal, da zadeve potekajo, sedaj pa je ključni del sestava ekip, ki bodo pripravljale volilni in vladni program, ter sestavljanje strateškega sveta. Predvidoma že prihodnji teden naj bi bila znana imena oseb, ki bodo sodelovali v tem svetu.

Poziv ljubljanske območne organizacije DeSUS predsedniku republike Milanu Kučanu, naj prevzame pobudo za ustanovitev stranke, pa je označil za stisko levice oziroma vprašanje vodenja na levi - Kučan ali Drnovšek.

Po STA

Novice iz Slovenije

ZAVRATEC - Odlagališče radioaktivnih odpadkov v Zavrtaču je potem, ko so odstranili še zadnje od 97 sodov, po 38 letih prazno in pripravljeno na končno sanacijo. Strokovnjaki iz krške nuklearke, bodo nadaljevali s čiščenjem tal, ki še vedno vsebujejo radij, cezij in ogljik. Dela naj bi končali do konca januarja letos. Sode s sortiranimi odpadki bodo preselili v občino Dol pri Ljubljani.

LJUBLJANA - Slovensko zdravstvo ni slabo, temveč dokaj dobro, saj spada med najboljše v Evropi in tudi v svetu, je na častnikarski konferenci poudaril minister za zdravstvo Marjan Jereb. Odzval se je na nedavno pisanje medijev, ki naj bi po njegovih besedah skušali prikazati, da je v domačem zdravstvu nekaj hudo narobe. V zvezi z obolevnostjo, ki jo povzroča bakterija haemophilus influenzae tipa B (hib), zoper katero je letos uvedeno obvezno cepljenje otrok v starosti od treh mesecev do petih let, pa je minister dejal, da je glavni val obolevnosti že mimo.

LJUBLJANA - Ob slovenskem kulturnem prazniku in po več kot sto letih slovensko-švedskega kulturnega sodelovanja, ki ga je s svojimi prevodi slovenske literature utemeljil švedski profesor, pesnik in prevajalec Alfred Jensen, so v Prešernovi dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti odprli razstavo z naslovom Slovenski pesniki in pisatelji v švedski prevodih od leta 1895. Razstavo je pripravilo slovensko-švedsko društvo, ki v Ljubljani deluje od leta 1994. - Prvi neposredni poznavalec in ustvarjalec kulturnih stikov med švedskim in slovenskim narodom - slednji je bil tedaj še v sklopu Avstroogrske - je bil švedski pesnik, pisatelj in potopisec Alfred Jensen (1859-1921). Med Švedi in drugimi Skandinavci je opravil ogromno delo s populariziranjem slovenske literature in jezika. Med južne Slované je prvič prišel leta

1895 in še istega leta v švedskem časopisu Nordisk Tidskrift objavil študijo Prešeren, slovenski narodni poet, obenem pa prevod nekaj Prešernovih pesmi. Leta 1898 je izšel Jensenov članek o Antonu Aškercu s prevodi njegovih pesmi, kasneje, razširjen, še v knjigi. Jensen se je z Aškercem tudi osebno seznanil in si z njim dopisoval. Leta 1999 je Jensen objavil prevoda dveh Cankarjevih romanc, o Sloveniji pa je pisal tudi v knjigi Slavija.

Na razstavi so predstavljeni prevodi slovenskih pisateljev in pesnikov iz novejšega časa. Po Jensenu sta Cankarja prevajala še Boris Jerič in Peter Reinhold Ahleén. Dimitrij Sovre je v 80-ih letih prevedel nad 250 pesmi Edvarda Kocbeka. Leta 1990 sta Elizabeth Knutson in Boris Mičanovič prevedla Prežihove Samorastnike. Jon Milos je prevedel nekaj pesmi Tomaža Šalamuna in Daneta Zajca. Tudi Torsten Sjoefers je prevedel nekaj Prežihove proze. Anamarija Lundberg je leta 1979 prevedla pesmi Branka Rudolfa in prozo Pavleta Zidarja.

LJUBLJANA - V gledališki sezoni 1997/98 je bilo v Sloveniji na sporedu 246 uprizoritev, od tega 103 uprizoritev domačih del, in 3773 predstav, ki so imele 846.000 obiskovalcev. V primerjavi z gledališko sezono poprej je bilo osem uprizoritev več, število predstav se je povečalo za osem odstotkov, obiskovalcev pa je bilo za več kot desetino več.

LJUBLJANA - Sklad Združenih narodov za pomoč otrokom ali UNICEF je edina organizacija ZN, katere delovanje je posvečeno izključno otrokom, njihovem preživetju, zaščiti in razvoju. Slovenski odbor za Unicef dobi največji del sredstev za svoje delovanje s prodajo Unicefovih izdelkov, predvsem voščilnic, saj se Slovenija po številu prodanih voščilnic na prebivalca uvršča na drugo mesto v svetu.

Slovenija moja dežela

Pustôvi

V prejšnji številki smo govorili o pustnih navadah na Primorskem, v vaseh pod Krnom. Danes dodajam še nekaj oznak in drugo znamko o teh pustovanjih z drugim motivom.

Poleg prej navedenih nastopa v skupini še cela vrsta drugih likov, sicer pogostih v številnih drugih pustnih skupinah po Sloveniji. Med njimi je zanimiv šemski lik, imenovan "srečelov". Ta nosi v kletki petelina in prodaja srečke. Obhodi pustov pomenijo praznik in svojevrstno doživetje za celotno naselje oziroma njegove prebivalce. Posebnost predstavlja v tem času tudi praznična pustna kulinarika z lokalno jedjo "buljo". To so večji cmoki iz koruzne moke, masla,

smetane in rozin. Srečanje s pustôvi pomeni svojevrstno doživetje arhaičnih sestavin šemljenja, ki so se v določeni razvojni obliki ohranile v današnji čas.

FAZ o odzivih Slovenije

Nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung piše 4. februarja o odzivih Slovenije na novo avstrijsko vlado.

V slovenskem glavnem mestu Ljubljani je ministrski predsednik Drnovšek po parlamentarni potrditvi zunanjega ministra Rupla izrekel staro modrost glede nove vlade na Dunaju: "Nobena juha se ne poje tako vroča kot se skuha, nova avstrijska vlada bo zagotovo bolj zmerna kot nekateri pričakujejo", navaja FAZ in dodaja, da je slovenski premijer sicer podprl stališča EU do dunajske vlade, vendar dodal, da je potrebno najprej počakati na dejanja nove avstrijske vlade, od katerih bo odvisen odnos Ljubljane do Dunaja.

Rupel je izpostavil svojo "zelo dobre osebne odnose" z novim kanclerjem Schuesslom in ostalimi avstrijskimi politiki in opozoril na interes Slovenije po "dobrih odnosih s severno sosedo", piše FAZ in meni, da sta dve okoliščini narekovali spremembo smeri dela slovenskega političnega razreda na temo Haider. Socialistična stranka, doslej favorizirani sogovornik Ljubljane, je postala opozicijska stranka, na drugi strani pa je Haider, odkar je postal koroški deželni glavar, dokazal, da je eno širokoustiti se kot opozicijski politik, drugo

pa shajati z dvema milijonoma Slovencev v Sloveniji in približno 20.000 Slovenci na Koroškem.

Haider in Slovenija

Predsednik Združene liste Borut Pahor je zahteval sklic seje parlamentarnega odbora za mednarodne odnose o odnosu Slovenije do ultimativnih zahtev avstrijske svobodnjaške stranke Haiderja glede urejanja dvostranskih vprašanj Slovenije in Avstrije po vstopu v avstrijsko vlado.

Pahor je v pismu predsedniku OMO Jelku Kacinu (LDS) zapisal, da je odziv uradne slovenske politike na politične spremembe v sosednji Avstriji mlačen in daje vtis, da Slovenija nima ali noče imeti kritičnega odnosa do vstopa FPÖ v vlado na Dunaju. Ljubljana si ne sme delati lažne utvare, da bo njena zadržanost do tega vprašanja nagajena z večjih razumevanjem novih oblasti do urejanja odprtih vprašanj in krepitev dvostranskega sodelovanja med narodoma in državama. Zdaj je pravi čas, da Slovenija jasno in glasno pove, svoje nagibe.

„Slovenska hiša” na olimpiadi v Sydneyu

"Slovenska hiša" bo v času poletnih Olimpijskih iger (OI) 2000 v Sydneyu med 15. in 30. septembrom združevala športno, turistično, kulturno in gospodarsko promocijo Slovenije. Nosilec in koordinator promocijske akcije "Slovenska hiša" bo Center za promocijo turizma (CPTS). Projekt "Slovenska hiša" bo potekal na treh lokacijah: Slovenska hiša bo na ulici York Street, Slovensko gostilno bodo lahko obiskovalci OI obiskali v baru Serigo, Slovenija pa se bo predstavljala tudi v vhodni avli Sidney Mutual House.

"Slovenska hiša" bo v centru mesta, ki bo v času OI zaprt za promet. Nameščena bo v 13. nadstropju, na obeh zunanjih delih pa je na fasadnem delu možno izkoristiti prostor v višini približno 20 metrov in širini treh metrov za reklamni pano Slovenske hiše. V Slovenski hiši si bodo lahko obiskovalci ogledali stalne razstave slovenskih športnikov.

Slovenijo pa bodo skušali predstaviti še kot majhno, a bogato turistično deželo, z njeno kulinariko, običaji, vezanimi na to dejavnost, ter vini. "Vse ostale države na olimpijadi bodo imele svoje centre, kjer

bodo na takšen ali drugačen način gostili svoje goste, športnike in novinarje iz vsega sveta. Toda nihče v svojih načrtih (še) nima prave gostilne, kjer bi svoje dežele lahko predstavili na takšen način", je CPTS zapisal v predstavitvi projekta. V gostilni bodo pripravljali pet nacionalnih jedi ter jedi za različne priložnosti. Pripravljali pa bodo tudi hrano za vse bankete v Slovenski hiši.

Osebne novice

Poroka. 15. januarja sta se poročila **Dani Grbec** in **Lučka Zupančič**. Za priče sta bila ženina mati **Marija Grbec** roj. **Avanzo** in nevestin oče **Lojze Zupančič**. Poročil je g. Mirko Grbec.

Novoporočencema čestitamo!

Diplomantka: Pred dnevi je končala svoje študije in postala "Analista programador de sistemas" na državni univerzi v La Matanzi **Ana Marija Petelin** iz San Justa. Prej je bila že profesorica matematike, fizike in kozmografije. **Čestitamo!**

Slovenija in šport

NOVE MESTO, Češka - Smučarske tekačice so se pomerile v štafeti na 4 x 5 kilometrov. Izjemen uspeh so dosegle tudi Slovenke Nataša Lačen, Petra Majdič, Teja Gregorin in Andreja Mali, ki so v seštevku za svetovni pokal zasedle 6. mesto, skupno pa so bile 9., kar je najboljša slovenska uvrstitev v zgodovini.

ALTENMARKT - Avstrijske smučarke so se na četrtem letošnjem superveleslalomu zabeležile dvojno zmago: najhitrejša je bila Renate Goetschl, 29 stotink sekunde pa je zaostala Tanja Schneider. Avstrijkam sta sledili Nemki Sabine Brauner in Martina Ertl, na peto mesto pa se z 62 stotinkami zaostanka uvrstila Mojca Suhadolc, ki je tako nadaljevala z nizem odličnih uvrstitev v tej disciplini. Do novih točk se je s 28. mestom prebila tudi Špela Bračun (22,86).

RUHPOLDING - Nemka Martina Zellner je zmagovalka zasledovalne biatlonske tekme (10 km) za svetovni pokal v nemškem Ruhpoldingu. Zellnerjeva je brez zgrešene strela zmagala s prednostjo 12,9 sekunde pred Francozinjo Corinne Niogret, ki prav tako ni zgrešila, in 21,4 sekunde pred Švedinjo Forsberg. Med slovenskimi tekmovalkami je napredovala le Andreja Grašič, ki se je uvrstila na 15. mesto.

STUTTGART, Nemčija - Helena Javornik je na atletskem mitingu IAAF v Stuttgartu zmagala na 1500 metrov z novim državnim rekordom 4:08,37, svoj slovenski rekord pa je na 400 metrov izboljšal tudi Matija Šestak (46,71), ki je bil šesti.

TODTNAU - Avstrijec Rainer Schoenfelder je zmagovalac sedmega letošnjega slaloma za svetovni pokal v Todtnau. S

svojo serijo odličnih izidov je nadaljeval v letošnji sezoni najboljši slovenski slalomist Matjaž Vrhovnik. Tokrat je zasedel peto mesto, za zmagovalcem je zaostal le 27 stotink sekunde. Z novo vrhunsko uvrstitvijo se je v slalomskem seštevku prebil na drugo mesto.

BUENOS AIRES, Argentina - Na prvi tekmi daljinskih plavalcev za točke svetovnega pokala je od Slovencev nastopil Nace Majcen. Na 63-kilometrski preizkušnji po reki Coronda je osvojil šesto mesto. Zmagal je Francoz Staphane Lecat (9:31,47). "Zame je bil to eden najtežjih maratonov v karieri. Vodostaj je bil trikrat nižji od običajnega, veliko težav pa sem imel še z nasprotnim vetrom in umazano vodo", je dejal Nace Majcen, ki bo v Argentini počakal na naslednjo tekmo SP (60 km).

CELOVEC, Avstrija - Avstrijska zvezna dežela Koroška se bo potegovala za organizacijo svetovnega prvenstva v odbojki na mivki leta 2001. Novica je še toliko bolj zanimiva, ker naj bi po poročanju avstrijske tiskovne agencije APA predtekmovanja izpeljali v Sloveniji in Furlaniji Julijski krajini.

IMPERIA, Italija - Radovljiška plavalca Urša Slapšak je na tekmi svetovnega pokala uresničila napovedi, da namerava popraviti državni rekord Metke Sparavec na 50 m hrbtno. Razdaljo je zmogla v 28,64 sekunde in za 12 stotink izboljšala dosežek Sparavčeve s svetovnega prvenstva lani v Hong Kongu in osvojila drugo mesto. Na močnem tekmovanju v konkurenci 350 tekmovalcev iz 35 držav se je na stopničke uvrstil tudi Peter Mankoč, ki je na 100 m mešano osvojil tretje mesto (55,92).

Mali oglasi

ESTUDIO de AGRIMENSURA (Pcia. de Bs. As.)
ING. VLAHO - Tel.: 4755-8205 - Estado Parcelario -
Subdivisión - Unificación - Mensura - Usucapión

TURIZEM

Oddajam bungalov in stanovanja v Villa Catedral, Bariloche. Uživate mirne počitnice v najlepši naravi in po ugodni ceni. Kličite na Tel: 02944 424978.

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel.Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knaps, dr. Bernard Knaps, dr. Veronika Knaps - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548, 2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - B1708BYD Morón Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.- Garibaldi 2308 - B1753GWN Villa Luzuriaga - Tel.: 4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako nedeljo od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Córdoba).

SLUŽBO DOBI V SLOGI

uradnik ali uradnica,
7 1/2 ur dnevno

Lastnoročno napisane ponudbe s podatki poslati do 22. februarja v glavno pisarno: Bm. Mitre 97 - 1704 Ramos Mejía

SOCIALNE PODPORE SLOGE

Sloga daje svojim članom s Karto Sloga sedem socialnih podpor: za rojstvo, ob poroki, ob končani uradni srednji šoli (po \$1.000.-). Prav tako ob končani višji šoli za ekonomske ali druge gospodarske stroke.

Podpora ob uradno priznani nesposobnosti za delo znaša \$ 2.000.-; prav tako ob smrti. Starostna podpora pripada članom, ki so izpolnili 75 let (nato vsakih pet let). Pravico do posmrtnine in invalidnine ima samo član, ki si je pridobil Karto Sloga pred izpolnjenim 65. letom. Za izplačilo podpor je potrebno, da se predloži uradno potrdilo v roku 6. mesecev.

IZPOLNIMO POGOJE PRAVO"ASNO!

Vse informacije na tel.: 4656-6565

SLOGA DA VE"! V SLOGI JE MO"!

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ „RAVN. MARKO BAJUK“

sporoča da bodo

v soboto, 4. marca,

ob 9.00 sprejemni izpiti za 1. letnik.

Vsebina izpita: narek, branje, recitacija, pogovor v slovenščini.

ob 14.00 popravni in dopolnilni izpiti iz slovnice za drugi in četrti letnik.

v soboto, 11. marca:

ob 15.00 ostali popravni in dopolnilni izpiti

(k vsem izpitom mora dijak prinesiti kompletno mapo z nalogami).

ob 18.00 vpisovanje

ob 19.00 začetna sv. maša

Pogoj za vpis v prvi letnik: predložitev spričevala o končani slovenski osnovni šoli in potrdilo o vpisu v argentinsko šolo.

Pogoj za vpis v ostale letnike: spričevalo prejšnjega letnika, potrdilo o vpisu v argentinsko šolo in počitniška naloga: obnova knjige (najmanj 150 strani) slovenskega avtorja. Naloga mora obsegati vsaj štiri strani normalnega formata in pisave. Opozarjamo starše in dijake, da se dijak, ki na dan vpisovanja ne bo izpolnil vseh navedenih pogojev, ne bo mogel vpisati v tečaj.

Vpisnina: \$ 10.-, drugi otrok \$ 5.-; tretji pa je vpisnine oproščen.

Tradicionalna

PRISTAVSKA TOMBOLA

bo v nedeljo, 5. marca 2000

Lepo vas vabimo!

Odbor Pristave

Slomškov dom

Sobota, 26. februarja ob 21. uri

Družinska pustna veselica 2000

Ples v maskah (najlepša maska bo nagrajena)

Na razpolago večerja.

Vstopnina \$ 5.- (otroci brezplačno)

Lepo vabljeni!

Skupinski portret...

Nad. s 3. str.

je dobila vsaka občina (begunci so bili namreč tako organizirani). List je izhajal vsak dan, po 29. maju pa je sledil molk, ki je bil prekinjen 6. junija. Do konca meseca je imel občasno celo dve izdaji na dan. Potem so bili begunci z vetrinjskega polja preseljeni v urejena taborišča UNRRA.

V vseh taboriščih je bilo izdajanje časnikov dovoljeno, a utesnjeno z omejitvami. Te so bile hujše kot v zasedeni Avstriji. Novice, ki so izhajale v taborišču Peggez, so 3. oktobra 1945 poročale, da je Zavezniška nadzorna komisija "sklenila dovoliti v Avstriji svobodo tiska, le omejitve tičoč se vojaške varnosti še obstajajo." Taboriščni tisk pa se je moral ogibati napadom na komunistično Jugoslavijo ter takšnemu opisanju položaja, ki bi lahko negativno vplivalo na taboriščnike pri odločanju, ali naj se vrnejo domov ali ne. Angleži so namreč nagibali k temu, da bi ustregli jugoslovanski želji, naj se vrne čim več pobeglih. Corselli-sona vinjeta, zapisana 15. septembra 1945:

"Začenjam simpatizirati s cenzorji - jaz sam sem postal eden izmed njih ... In tako dostojanstveno sedim s skoro trikrat starejšim gospodom - bivšim direktorjem skupine ljubljanskih časopisov in enem najuglednejših slovenskih časnikarjev in mu skušam obzirno sugerirati, da bi sicer veljalo objaviti pismo, ki opisuje razmere v Sloveniji, a bi kazalo biti nekoliko previdnejši v uvodniku in se tako kriti."

Junija in julija 1945 je začela nastajati knjižnica. Že v Vetrinju so opravili prvo zbiranje med begunci, od katerega naj bi imeli korist predvsem dijaki in študenti. Zatem se je profesor Marko Bajuk, ki je bil organizator prosvetnega dela, lotil sistematičnega iskanja. Pregledal je zalogo knjig, ki so jih zaplenili nacisti in uskladiščili v gradu Silbergg. Začel je brskati med ruševinami. Organiziral je nabiranje po župniščih in med koroškimi družinami. Avgusta so zbrali že toliko literature, da so sklenili iz učiteljske knjižnice sestaviti še javno. Pravilnik javne knjižnice, odprte decembra 1945 v taborišču Peggez, je omogočal posojlo vsem beguncem, tudi drugih narodnosti. Ob otvoritvi je imela 1068 knjig, polovico slovenskih. Izposoja je stala nekaj grošev, iz nastalega fonda so kupovali nova dela in popravljali nevezane in poškodovane. Knjižnica v Spittalu je imela leto kasneje že 3000 knjig.

V taborišču Spittal, kjer se je sčasoma zbralo največ Slovencev, so uredili najboljšo tiskarno. Večino strojev za tisk, vezavo in spenjanje so kupili s samoprispevki. Tam so uvedli tudi izdelavo šolskih zvezkov. Organizirali so fotografsko delavnico, kjer so izdelovali fotografije za legitimacije, dokumentirali pa so tudi poroke, krste, mature, pogrebe. Izdelovali so dopisnice in razglednice.

Med mejnike kaže uvrstiti tudi knjigo Slovenska državna misel, ki jo je napisal

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: esloveniau@imapsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.; ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

"eke na ime "Eslovenia Libre"

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires

Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

7. februarja 2000

1 dolar	195,15 SIT tolarjev
1 marka	100,33 SIT tolarjev
100 lir	10,12 SIT tolarjev

Obvestila

ČETRTEK, 17. februarja:

Seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije ob 20. v Slovenski hiši.

SREDA, 23. februarja:

Učiteljska seja ob 20. v Slovenski hiši.

SOBOTA, 26. februarja:

V Slomškovem domu ob 21. Družinska pustna veselica.

SOBOTA, 4. marca:

Slovenski srednješolski tečaj RMB

Ob 9. sprejemni izpit za 1. letnik. ob 14. popravni in dopolnilni izpiti slovnice za drugi in četrti letnik.

Pust.com.bar v Našem domu v San Justo ob 21. uri.

NEDELJA, 5. marca:

Pristavska tombola.

SOBOTA, 11. marca:

Slovenski srednješolski tečaj RMB.

Ob 15. ostali popravni in dopolnilni izpiti; ob 18. vpisovanje; ob 19. začetna sv. maša

France Dolinar, objavljena pa je bila pod psevdonimom Peter Levičnik (Spittal 1948, 63 strani). Uvodna teza pravi: "Slovenska politika uresničuje pravico in voljo slovenskega naroda do lastne samostojne in suverene narodne države. Vstop slovenske države v državnopravne zveze, ki pogodbeno omejujejo slovensko suverenost, more narokovati le korist slovenskega naroda in izvršiti le njega jasna in izrecna volja."

Delo ima zelo obsežen in temeljit povzetek v angleščini, za njegovo informativnost, a tudi za poseben emocionalni naboj, pa poskrbi še nekaj ducatov fotografij.

"Književni listi",

Delo, 13. januarja 2000